

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๗ ผมไปเยี่ยมศูนย์การเรียนรู้ของหลักสูตรผู้ประกอบการสังคม สถาบันอาศรมศิลป์ ที่โรงเรียนวัดโบสถ์บน อ. บางกรวย จ. นนทบุรี ซึ่งไปทางถนนนครอินทร์

กว่าจะไปถึงผมก็หลงทางไปหลายตลบตามธรรมเนียมต้องถามทางหลายครั้งคนตอบมีทั้งตบถูก และตบผิดบริเวณนี้เป็นชุมชนที่มีมาแต่โบราณ มีวัดอยู่ติดๆ กัน วัดโบสถ์บนอยู่ริมแม่น้ำอ้อม หรือคลองบางกอกน้อย ที่เป็นแม่น้ำเจ้าพระยาเดิม ที่เวลานี้แคบลงไปมากสองฝั่งคลองมีบ้านเรือนเต็ม

ผมไปเห็นนักศึกษาของศูนย์วัดโบสถ์บนนนทบุรี ๑๑ คน (จากจำนวนทั้งหมด ๓๐ คน) มาเล่าเรื่องการไปเรียนรู้กิจการของผู้ประกอบการเพื่อสังคมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาของศูนย์วัดโบสถ์ ของจังหวัด ปทุมธานี จำนวนสิบกว่าคนมีศิลปาจารย์เกือบสิบคน และผู้อำนวยการหลักสูตรของสถาบันอาศรมศิลป์ คือ ดร. ศักดิ์ ประสานดี ไปร่วมเยี่ยมชมด้วย

ความท้าทายของหลักสูตรการเรียนรู้ของผู้ใหญ่แบบนี้ คือเรียนเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์และเรียนจาก การปฏิบัติ จะได้รับความรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรีหรือไม่ ผมไปเยี่ยมศูนย์การเรียนรู้นี้ ก็เพื่อไปสัมผัสสภาพจริงของสถานที่ และกิจกรรมเพื่อตอบคำถามนี้

ได้ไปเห็นว่า กิจกรรมของหลักสูตรนี้เข้าใจ (ยึดครอง?) อาคารหนึ่งของโรงเรียนทั้งอาคารเพราะทาง โรงเรียนไม่ได้ใช้ แต่ก็เห็นมีการสร้างอาคารใหม่อีกหลังหนึ่ง

ที่ชั้นสองของอาคารมีกิจกรรมการสอนเสียายที่ผมไม่ได้ขอเข้าไปนั่งสังเกตการณ์สักครูเพราะเขา มาเชิญขึ้นไปชั้นสามทันทีสถานที่กว้างขวาง เป็นชั้นโถงนักศึกษากำลังนำเสนอผลงานการไปเรียนรู้กิจกรรม การประกอบการทางสังคม ให้เพื่อนนักศึกษาฟังผมฟังไม่ค่อยได้อินนัก เพราะไปนั่งด้านหลัง

มีโปสเตอร์แสดง Mind Map ของผลงานค้นคว้า ศึกษากิจการธุรกิจที่เป็นการประกอบการทางสังคม (Social Enterprise) ของหลายกิจการผมไม่มีเวลาซักถามรายละเอียด แต่ได้ถ่ายรูปเอามาศึกษาต่อที่บ้านทาง “นักศึกษา” คือคุณชาญณรงค์ พูนพาณิชย์ (อายุ ๖๐ ปี เป็นมุสลิม) เข้ามาอธิบายเรื่องของ [ขนมจีน พศช.](#) ที่ดำเนินธุรกิจมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕มีตลาดกว้างขวางมาก โปรดอ่านรายละเอียดจากรูปที่ ๓ นอกจากนั้น ยังมี Mind Map ผู้ประกอบการชุมชนวัดสวนแก้วผู้ประกอบการชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม บ้านบางนายไกรหมู่ ๔ ต. บางขุนทองอ. บางกรวยจ. นนทบุรี เป็นต้น

ผมตั้งคำถามกับตนเองว่า ศิลปาจารย์ของศูนย์การศึกษามีหลักการ และทักษะในการประเมิน และ feedback ให้นักศึกษาได้ปรับปรุงพัฒนาตนเอง จากการทำงานชิ้นนี้อย่างไรบ้าง ผู้บริหารหลักสูตรมีแนวทาง ใช้การทำงานชิ้นงาน เพื่อสร้างการเรียนรู้ ให้นักศึกษาได้ higher order thinking / higher order learning outcome อย่างไร

ไม่ทราบว่ เพราะผมไปเยี่ยมชมหรือเปล่า จึงมีการจัดนิทรรศการซึ่งนิทรรศการที่น่าสนใจคือ สืบสานตำนานอาหารมุสลิมบ้านตลาดแก้ว ที่มีสินค้าออกสู่ตลาด คือ

โรตีสำเร็จรูป (Decem Roti) และ เครื่องแกงกะหรี่สำเร็จรูป (Decem Yellow Curry Powder) ผลิตจำหน่ายโดย [กลุ่มวิสาหกิจชุมชน](#)

[ตำนานอาหารมุสลิมบ้านตลาดแก้ว](#)

๖๙/๑๐

พิบูลสงคราม ๑สวนใหญ่. เมืองนนทบุรี ๑๑๐๐๐โทร ๐๘๑ ๐๖๗ ๑๓๒๔กลุ่มนี้ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจาก มทร. พระนครศรีอยุธยาคุณณรงค์ พูนพานิชย์บอกว่า ทาง มทร. มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่เสมอ ทางมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระนคร ถึงกับมอบเครื่องเคบับ (เข้าใจว่าเป็นเครื่องทำโรตีสำ) ให้แก่กลุ่ม (ดูรูปที่ ๗)

เรากินอาหารเที่ยงเวลาเกือบบ่ายโมงแล้วออกเดินทางไปชมกิจการวิสาหกิจชุมชนของนักศึกษา คนหนึ่ง ชื่อ คุณสุที่ทำการดอกไม้ประดิษฐ์ทั้งดอกไม้จันทน์ใช้ในงานศพและดอกไม้กลัดดอกเสื้อในงานและอื่นๆโดยสอนคนแก่ในชุมชนให้ทำ ให้ค่าแรงดอกละ ๑.๕๐ บาทเป็นอาชีพเสริมสำหรับคนไม่มีอาชีพ ในยามว่างสามารถมีรายได้สัปดาห์ละ ๕๐๐ บาทได้สบายๆ

บ้านคุณสุ เป็นบ้านคนแก่แก่ในพื้นที่ ที่ยังเป็นเจ้าของที่ดินดั้งเดิมอยู่พื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นสวนผัก /ไม้ประดับอีกส่วนหนึ่งยังเป็นคล้ายๆสวนป่าเราได้ไปเดินชมด้วยผมได้ไปสัมภาษณ์ชีวิตของคนที่ยัง ดำเนินชีวิตในวิถีเดิม ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสู่วิถีใหม่ ความคิดใหม่ที่เป็นวิถีตลาดนิยมบริโภคนิยม

ก่อนจากกัน ที่โรงเรียนวัดโบสถ์ นักศึกษาเอา “มะพร้าวแก้วนุ่มนวล” ใส่กระเช้ามาให้ ๓ ถังพร้อมบอกว่า ทำจากมะพร้าวหอม ไม่มีขายทั่วไปต้องสั่งจึงจะได้กินเอามากินที่บ้านพบว่าอร่อยและหอม เนื่่อมะพร้าวจริงๆเป็นสินค้าของกลุ่ม ชุมชนวัดโบสถ์จึงขอโฆษณาว่าติดต่อสั่งได้ที่ 086 907 1093, 089 774 5877

ผมกลับมา AAR ที่บ้าน ว่าผมทำผิดที่เดินทางไปยังสถานที่คือโรงเรียนวัดโบสถ์ตามเวลาที่ ดร. ศักดิ์บอ (๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น.) แล้วไปหลงอยู่นานจนไปถึงเวลาประมาณ ๑๑.๒๐ น.ทำให้ไม่ได้อ่านและซักถามโปสเตอร์ นิทรรศการ ต่อไปหากมีการนัดหมายเช่นนี้อีกผมจะไปก่อนเวลา เพื่อให้มีเวลาสนทนาและสังเกตการณ์ นอกรอบ

ผมไตร่ตรองว่า กิจกรรมของหลักสูตรนี้ เหมาะมากต่อชุมชน ที่ผู้คนมีการรวมตัวกันสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหลักสูตรจะเข้าไปเติมสวนของกระบวนการทางวิชาการเสริมกระบวนการรวมกลุ่มทำให้การเรียนรู้เป็นกลุ่มและเรียนรู้จากการปฏิบัติยกระดับขึ้นโดยการเอาความรู้เชิงทฤษฎีเข้าไปเสริม

วิธีเสริมความรู้ทฤษฎี โดยไม่เข้าไปครอบงำ จึงน่าจะเป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งผมจึงคิดว่า ศิลปอาจารย์ น่าจะเป็นกลไกหรือบุคคลสำคัญศิลปอาจารย์ต้องมีทักษะในการเอาความรู้ทฤษฎีเข้าไปทำ AAR/ Reflection ต่อกิจกรรมภาคปฏิบัติเพื่อยกระดับการเรียนรู้ภาคปฏิบัติเข้าสู่ higher order learningคือให้ได้ผลลัพธ์ การเรียนรู้ระดับ analysis, synthesis, evaluation, cognitive development, และ mindset change

จึงน่าจะมีการประชุมอบรม (workshop) ฝึกปฏิบัติให้แก่ศิลปอาจารย์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการเป็น “คุณอำนวย” ของกิจกรรม AARให้ชวนนักศึกษาเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้จากการปฏิบัติ เข้าสู่การเรียนรู้ระดับ higher order ได้

ชีวิตที่พอเพียง : 2255. เยี่ยมชมหลักสูตรผู้ประกอบการสังคม

เขียนโดย ศ.นพ วิจารณ์ พานิช

วันพุธที่ 08 ตุลาคม 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันพุธที่ 08 ตุลาคม 2014 เวลา 23:40 น.

วิจารณ์ พานิช

๒๕ ส.ค. ๕๗